

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie przepisów art.114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił R. K. (1) prawa do przeliczenia emerytury.

W treści decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dokumentów mających wpływ na zmianę wysokości przysługującego mu świadczenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył ponadto, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto zarobki z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1972 roku do 2012 roku oraz że lata 1972 – 1976 zostały uwzględnione. Przedłożone dokumenty dotyczące zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Kombinacie (...) poświadczyły jego zarobki za lata 1974 – 1976. Natomiast za lata 1972 – 1973, w związku z brakiem kart wynagrodzeń, przyjęto wynagrodzenie minimalne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił również, że wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy została ustalona ubezpieczonemu decyzją z dnia 10 lutego 1987 roku na podstawie obowiązującej wówczas ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin z ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia (od 1 sierpnia 1985 roku do 31 lipca 1986 roku).

W odwołaniu od powyższej decyzji R. K. (1) wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu należnego mu świadczenia, wynagrodzenia jakie osiągał w latach 1972 – 1973 oraz wynagrodzenia za pracę w R.S.W. (...) za okres od 15 marca 1989 roku do 15 marca 1991 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

W treści odpowiedzi wskazał, że R. K. (1) od 24 stycznia 1987 roku miał przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (podstawa wymiaru została ustalona z 12 miesięcy od sierpnia 1985 roku do lipca 1986 roku), a jej wypłata została wstrzymana z dniem 25 grudnia 1991 roku.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013 r. przyznano ubezpieczonemu od 15 listopada 2013 roku emeryturę (od osiągnięcia wieku emerytalnego). Wysokość świadczenia ustalono na podstawie art.53 ustawy o emeryturach i rentach przyjmując przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia to jest z lat 1970 – 1976, 1978, 1982 – 1986, 1992 – 1994, 2009 – 2012 (wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 47,92%).

Pełnomocnik organu rentowego zaznaczył, że za okresy: od 10 listopada 1967 roku do 20 stycznia 1968 roku, od 13 lipca 1970 roku do 28 września 1970 roku, od 21 listopada 1970 roku do 13 kwietnia 1971 roku, od 5 kwietnia 1972 roku do 31 grudnia 1973 roku (to jest z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Kombinacie (...)) oraz od 10 grudnia 1977 roku do 21 października 1978 roku przyjęto wynagrodzenie minimalne.

Za okres zatrudnienia od 15 marca 1989 roku do 27 marca 1991 roku nie zastosowano minimalnych wynagrodzeń z uwagi na fakt, iż w okresie tym ubezpieczony wykonywał pracę sprzedawcy kiosku (...) na podstawie umowy agencyjnej.

(odpowiedź na odwołanie k.3-3 odwrót)

Na rozprawie w dniu 26 października 2016 roku R. K. (1) poparł odwołanie oraz wniósł o uwzględnienie przy ustalaniu wysokości należnego mu świadczenia, wynagrodzenia, jakie w latach 1972 – 1973 osiągał w Kombinacie (...), to jest przy przyjęciu, że była to praca akordowa w wymiarze 10 – 12 godzin dziennie, a stawka godzinowa wynosiła 9,50 zł.

(oświadczenie ubezpieczonego min.00:01:18 – 00:09:26 protokołu rozprawy z dnia 26 października 2016 r., płyta CD k.17)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. K. (1) urodził się w dniu (...). Powszechny wiek emerytalny osiągnął w dniu 15 listopada 2013 roku.

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art.28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał R. K. (1) emeryturę od dnia 15 listopada 2013 roku, to jest od osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto: przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1970 roku do 2012 roku oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru o wartości 47,92%.

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 47,92% przez kwotę bazową – 3.080,34 wyniosła 1.476,34 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 244 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca.

Emerytura należna wyniosła 1.130,49 zł i stanowiła sumę następujących wartości : 739,40 zł (24% x 3 080,84 zł) + 390,20 zł [(244 x 1,3%)/12 x 1 476,34 zł] + 0,89 zł [(1 x 0,7%)/12 x 1 476,34 zł].

(decyzja k.104 – 107 plik I akt ZUS)

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczono z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia przyjmując, że:

- za rok 1970 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 3.447,63 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 26.820 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 12,85 %,
- za rok 1971 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 3.433,33 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 28.296 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 12,13 %,
- za rok 1972 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 8.866,67 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 30.108 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 29,45 %,
- za rok 1973 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 12.000 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 33.576 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 35,74 %,
- za rok 1974 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 60.894 zł co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 38.220 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 159,32 %,
- za rok 1975 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 70.695 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 46.956 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 150,56 %,
- za rok 1976 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 20.562 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 51.372 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 40,03 %,

- za rok 1978 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 14.683,97 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 58.644 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 25,04 %,
- za rok 1982 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 35.574 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 139.572 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 25,49 %,
- za rok 1983 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 105.232 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 173.700 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 60,58 %,
- za rok 1984 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 119.787 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 202.056 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 59,28 %,
- za rok 1985 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 161.961 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 240.060 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 67,47 %,
- za rok 1986 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 171.399 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 289.140 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 59,28 %,
- za rok 1992 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 17.614.800 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 35.220.000 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 50,01 %,
- za rok 1993 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 25.879.200 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 47.940.000 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 53,98 %,
- za rok 1994 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 12.923.400 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 63.936.000 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 20,21 %,
- za rok 2009 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 5,977,38 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 37.235,52 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 16,05 %,
- za rok 2010 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 8.059,51 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 38.699,76 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 20,83 %,
- za rok 2011 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 15.498,56 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 40.794,24 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 37,99 %,
- za rok 2012 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyniosła 9.317,14 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 42.260,04 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 22,05 %,

Suma wyniosła 958,34%

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru stanowiący stosunek sumy wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych do liczby lat wyniósł 47,92 % (958,34% : 20).

(załącznik do decyzji z dnia 19 grudnia 2013 roku k.110/111 plik I akt ZUS)

W dniu 2 września 2015 roku R. K. (1) złożył wniosek o przeliczenie emerytury, po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

(wniosek k.124 - 125, decyzja k.126 – 127 plik I akt ZUS)

W okresie od 5 kwietnia 1972 roku do 29 czerwca 1976 roku R. K. (1) zatrudniony był w (...) Kombinacie (...) i zajmował stanowiska murarza oraz monter instalacji sanitarnych. Na ostatnio zajmowanym stanowisku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 9,50 zł za godzinę – kategoria V.

(świadczenie pracy k.44 - 44 odwrót)

Podczas zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, R. K. (1) otrzymał następujące angaże:

- od dnia 5 kwietnia 1972 roku na stanowisko murarza z wynagrodzeniem w wysokości 6,00 zł za godzinę – kategoria IV,
- od dnia 1 maja 1973 roku na stanowisko montażysty z wynagrodzeniem w wysokości 9,50 zł za godzinę (z treści angażu z dnia 28 kwietnia 1973 roku wynika, że od dnia 1 maja 1973 roku osiągnięty zarobek w systemie akordowym i dniówkowym jest wolny od podatku i składki emerytalnej,
- od dnia 1 maja 1973 roku na stanowisko montażysty z wynagrodzeniem w wysokości 8,50 zł za godzinę – kategoria IV (z treści angażu z dnia 29 kwietnia 1973 roku wynika, że od dnia 1 maja 1973 roku osiągnięty zarobek w systemie akordowym i dniówkowym jest wolny od podatku i składki emerytalnej,
- od dnia 6 czerwca 1974 roku ubezpieczony został przeniesiony do grupy robotników sanitarnych z zachowaniem dotychczasowego zaszeregowania tj. kategorii V z wynagrodzeniem w wysokości 9,50 zł za godzinę.

(angaże k.37 – 40)

W okresie od 15 marca 1989 roku do 27 marca 1991 roku R. K. (1) w oparciu o umowę agencyjną w pełnym wymiarze czasu świadczył pracę w (...) „Prasa – K. – Ruch Oddział w Z. na stanowisku sprzedawcy w kiosku (...).

(świadczenie pracy k.33)

Wynagrodzenie, jakie w ww. okresie otrzymywał R. K. (2) przedstawiało się następująco:

w 1989 roku:

- za marzec – 26.072 zł,
- za kwiecień – 57.753 zł,
- za maj – 62.037 zł,
- za czerwiec – 57.148 zł,
- za lipiec – 76.290 zł,
- za sierpień – 97.595 zł,

- za wrzesień – 103.793 zł,
- za październik – 232.578 zł,
- za listopad – 1.397 zł,
- za grudzień – 49.658 zł;

w 1990 roku:

- za styczeń – 491.504 zł,
- za luty 455.280 zł,
- za marzec – 567.730 zł,
- za kwiecień – 809.790 zł,
- za maj – 549.800 zł,
- za czerwiec – 626.000 zł,
- za lipiec – 449.720 zł,
- za sierpień – 4.500 zł,
- za wrzesień – 369.440 zł,
- za październik – 729.480 zł,
- za listopad – 614.400 zł,
- za grudzień 723.120 zł;

w 1991 roku:

- za styczeń – 835.450 zł,
- za luty – 713.700 zł,
- za marzec – 467.000 zł.

(karty płac k.23)

Przy uwzględnieniu angażu z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Kombinacie (...) w Ł. oraz kserokopii kart wynagrodzeń dotyczących zatrudnienia w (...) „Prasa – K. – Ruch” wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósłby 52,80% z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych (1972 – 1976, 1978, 1982 – 1986, 1989 – 1990, 1992 – 1994, 2009 – 2012), a wysokość świadczenia – po waloryzacji od 1 marca 2016 r. – kwotę 1.227,97 zł.

(wyliczenia pełnomocnika ZUS k.48)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w (...) Kombinacie (...), a także w oparciu o karty płac z okresu świadczenia przez niego pracy na rzecz (...) „Prasa – K. – Ruch”. Podkreślić należy, że żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ani autentyczności ani treści tych dokumentów, a co również istotne ubezpieczony nie wniósł zastrzeżeń do wyliczeń dokonanych przez pełnomocnika ZUS.

Na podstawie załączonej dokumentacji osobowo-płacowej ubezpieczonego, organ rentowy dokonał hipotetycznego wyliczenia wysokości świadczenia należnego ubezpieczonemu. Sąd przyjął powyższe wyliczenie za wiarygodne. Podkreślić należy, że z treści kart płac z okresu świadczenia przez ubezpieczonego pracy na rzecz (...) „Prasa – K. – Ruch” wynika wprost wysokość wynagrodzenia, jakie wówczas otrzymywał, a tym samym brak jest podstaw do zakwestionowania danych zawartych w treści kart i zarazem przyjęcia, iż od wskazanych kwot nie odprowadzono należnych składek na ubezpieczenia społeczne. W odniesieniu zaś do wysokości wynagrodzenia jakie uzyskiwał ubezpieczony w latach 1972 – 1973 to jest podczas zatrudnienia w (...) Kombinacie (...), wskazać należy, że angaże odnoszące się do spornego okresu nie pozostawiają wątpliwości, co do wymiaru czasu pracy jak i wysokości otrzymywanych wówczas przez ubezpieczonego stawek godzinowych. Nie sposób zatem uznać, że w ww. okresie ubezpieczony świadczył pracę w systemie akordowym, przez 10 – 12 godzin dziennie ze stawką godzinową wynoszącą 9,50 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art.27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 887 z późn zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnią następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust.2 lub 3,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn z zastrzeżeniem art.27a.

Stosownie do treści art.28 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art.27 ust.1 punkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Zgodnie z treścią art.53 ust.1 ww. ustawy emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał R. K. (1) emeryturę od dnia 15 listopada 2013 roku to jest od osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego.

W dniu 2 września 2015 roku do organu rentowego wpłynął wniosek R. K. (1) o przeliczenie emerytury.

Zgodnie z treścią art.109 ww. ustawy na wniosek emeryta lub rencisty wysokość emerytury określonej w art.53 oraz renty podlega ponownemu ustaleniu na zasadach określonych w art.110-113.

Stosownie do treści art.111 ust.1-3 ww. ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust.2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art.15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
 - 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art.176,
 - 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty
- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art.15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Zgodnie z treścią art.15 ust.1 ww. ustawy podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę z uwzględnieniem ust.6 i art.173. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury może stanowić ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art.15 ust.6).

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury:

- 1) oblicza się sumę kwot podstawy wymiaru składek i kwot wskazanych w ust.3 (m.in. zasiłków chorobowych, zasiłków dla bezrobotnych) w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy wyrażając go w procentach z zaokrągleniem do setnych części procentu,
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik podstawy wymiaru, z zastrzeżeniem ust.5,
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art.19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%. (art.15 ust.4 i 5 ww. ustawy). Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych w poprzednim roku kalendarzowym (art.19 ww. ustawy).

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującą w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy (art.15 ust.2a ww. ustawy).

Zgodnie z dyspozycją art.114 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie z § 21 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym

stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana tu regulacja, wyrażona także w poprzednio obowiązującym Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. nr 10 poz. 49 ze zm.) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak m. in. Sąd Najwyższy w wyroku z 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, a także Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 4 marca 1997 roku, III AUa 105/97).

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art.473 k.p.c. i sprawie, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Ubezpieczony wniósł o uwzględnienie do obliczenia wysokości świadczenia, wynagrodzenia, jakie osiągał w latach 1972 – 1973 w (...) Kombinacie (...) (przy uwzględnieniu, że była to praca wykonywana w systemie akordowym przez 10 – 12 godzin dziennie ze stawką godzinową wynosząca 9,50 zł) oraz w okresie od 15 marca 1989 roku do 27 marca 1991 roku to jest podczas świadczenia pracy na rzecz (...)Prasa – K. – Ruch”.

W odniesieniu do okresu świadczenia przez R. K. (1) pracy na rzecz (...) „Prasa – K. – Ruch” podnieść należy, iż załączone karty płac wskazują jednoznacznie na wysokość faktycznego wynagrodzenia osiąganego przez niego w tym okresie i kwoty te powinny zostać uwzględnione przy wyliczaniu należnego mu świadczenia. Zgodnie, bowiem z obowiązującą wówczas ustawą z dnia 19 grudnia 1975 roku o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U. nr 45, poz. 232 z późn. zm.) osoby świadczące pracę na podstawie umowy agencyjnej były objęte obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, a co za tym idzie od takich osób z całą pewnością odprowadzano stosowną składkę. Okoliczność, iż ubezpieczony świadczył pracę na podstawie umowy agencyjnej nie może pozbawiać go prawa do przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem wskazanych w kartach płac wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie wykazało ponadto, że nie było możliwym przyjęcie innych wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1972 – 1973 niż wynikające z załączonych angaży. Z ich treści nie wynika, że w ww. okresie ubezpieczony świadczył pracę w systemie akordowym, w ponadnormatywnym czasie pracy. Ze złożonej dokumentacji nie wynika także, iż w całym spornym okresie jego stawka godzinowa wynosiła 9,50 zł.

Nadto należy wskazać, iż Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być, bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna. Podkreślić należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem.

Zatem jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru, a następnie kwoty świadczenia emerytalnego.

Poza zgromadzonymi w niniejszej sprawie angażami, ubezpieczony na poparcie swojego żądania nie przedstawił żadnych miarodajnych dowodów pozwalających na ustalenie uzyskiwanych przez niego zarobków w sposób odmienny niż to zostało uczynione w hipotetycznym wyliczeniu ZUS.

Nie jest rzeczą Sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art.232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art.3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art.227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art.6 k.c.).

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ponownego ustalenia wysokości świadczenia R. K. (1) przy uwzględnieniu wysokości wskaźnika podstawy wymiaru 52,80% od dnia 1 września 2015 roku (to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, stosownie do treści art.129 ust.1 ww. ustawy), o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

Jednocześnie wobec braku możliwości ustalenia, że wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1972 – 1973 było wyższe niż wynikające z angaży pochodzących z tego okresu, Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części, o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku.

(S.B.)

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.
3. Doręczyć pełnomocnikowi ZUS odpisy protokołów rozpraw.

27.04.2017 r.